

ความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดระยอง ที่มีต่อพระราชบัญญัติสภาตำบลและ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาตำบล

นายพินิจ ราชวัฒน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-634-830-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๕๓๙

**Rayong Kamnan's and Village Chiefs' Opinions on the Tambon
Council And Tambon Authority Act B.E. 2537 with Reference to
Tambon Development**

Mr.Pinit Rachawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-634-830-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดระยอง ที่มีต่อ
พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล
พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตำบล

โดย

นายพินิจ ราชวัฒน์

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สันติ อึ้งสุวรรณ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อึ้งสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร.สุภาพ

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์จรรยา สุภาพ)

ปรีชา

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

พรศักดิ์

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พินิจ ราชวัฒน์ : ความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจังหวัดระยองที่มีต่อพระราชบัญญัติ
องค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาตำบล
(RAYONG KAMNAN'S AND VILLAGE CHIEFS' OPINIONS ON THE TAMBON
COUNCIL AND TAMBON AUTHORITY ACT B.E. 2537 WITH REFERENCE TO
TAMBON DEVELOPMENT) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ
163 หน้า. ISBN 974 - 634 - 830 - 2

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจังหวัดระยองที่มีต่อพระราชบัญญัติสภา
ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาตำบล ผู้วิจัยกำหนดให้ใช้
แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบ
ถามความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต่อพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่
เกี่ยวกับการพัฒนาตำบล และแบบสอบถามความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่อพระราชบัญญัติสภา
ตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาตำบล โดยกำหนดประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ ได้
แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านทุกคน ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ของทุก
อำเภอในจังหวัดระยอง จำนวน 377 คน จาก 377 หมู่บ้าน

ผลการศึกษาพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดระยอง ส่วนมากเห็นว่าพระราชบัญญัติสภา
ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จะช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาตำบลเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ และทำให้ตำบลมีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สำหรับผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
คุณลักษณะส่วนบุคคลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับความคิดเห็นของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ต่อพระราชบัญญัติสภา
ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาตำบล พบว่า คุณลักษณะ
ส่วนบุคคลของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทั้งด้านระดับการศึกษา อาชีพรายได้ ตำแหน่งหน้าที่ในองค์การบริหาร
ส่วนตำบลและสภาตำบล อายุการดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล และอายุ
การดำรงตำแหน่งของกำนันผู้ใหญ่บ้าน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกำนันผู้ใหญ่บ้านต่อพระราช
บัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาตำบล อย่างไรก็ตาม
จากผลการศึกษายังพบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของกำนันผู้ใหญ่บ้านทางด้านเพศ ตำแหน่ง และ
สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อพระราชบัญญัติสภา
ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาสภาตำบล

ภาควิชาควรปกครอง.....
สาขาวิชาการปกครอง.....
ปีการศึกษา2539.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#C431720 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD:

RAYONG / TAMBON COUNCIL / TAMBON AUTHORITY

PINTI RACHAWAT : (RAYONG KAMNAN'S AND VILLAGE CHIEFS' OPINIONS ON
THE TAMBON COUNCIL AND TAMBON AUTHORITY ACT B.E. 2537 WITH
REFERENCE TO TAMBON DEVELOPMENT) :

ASSO. PROF. PRICHA HONGSKRAILERS, Ph.D.

163 pp. ISBN 974 - 634 - 830 - 2

This research aims to study the attitude of Tambon and village chiefs' in Rayong Province as to the Tambon Council and Tambon Authority Act of B.E. 2537. However, emphasis is placed on Tambon development. The research employed the questionnaire technique as well as interview with Tambon and village chiefs' who were incumbent offices.

The findings are that (1) most of Tambon and village chiefs agree on the Tambon Council and Tambon Authority Act of B.E. 2537 on the ground that it will bring about; (2) personal qualification, such as Tambon development, education, occupation, income, team of offices of Tambon and village chiefs' have correlations with their opinions and attitudes toward the Tambon Council and Tambon Authority Act of B.E. 2537; and (3) personal qualification of sex, position, and marriage status have no correlations with their opinions and attitudes toward the Tambon Council and Tambon Authority Act of B.E. 2537.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... GOVERNMENT

สาขาวิชา..... GOVERNMENT

ปีการศึกษา..... 1996

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ คำวิจารณ์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขจากศาสตราจารย์ จรุงนุ สุภาพ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ และรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ผู้วิจัยถือว่าการเสียสละเวลาอันมีค่าของคณาจารย์ทั้ง 3 ท่าน เพื่อการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง นับเป็นความกรุณาและอุปการะคุณที่ท่านได้มอบให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ สำหรับการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยขอถือโอกาสนี้ขอบคุณกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดระยองทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม เพื่อผลการศึกษาครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใด ถ้าวิทยานิพนธ์จะมีคุณค่าและสาระประโยชน์ใด ๆ ผู้วิจัยขอขอบคุณความคิดดังกล่าวแก่ คุณพ่อคุณแม่ ผู้ซึ่งเลี้ยงเห็นถึงคุณประโยชน์แห่งการศึกษาเล่าเรียนและเป็นผู้คอยผลักดันให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้

พินิจ ราชวัฒน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
บทที่	
1 บทนำ	
- สภาพและความสำคัญของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
- ขอบเขตของการศึกษา	5
- สมมติฐานของการศึกษา	5
- นิยามศัพท์เฉพาะ	6
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
- วิธีการศึกษาวิจัย	7
- ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของจังหวัดระยอง	11
- การนำเสนอ	13
2 การทบทวนวรรณกรรม	
หลักการและแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น	13
- วิวัฒนาการ	14
- ความหมาย	15
- วัตถุประสงค์	17
- องค์ประกอบ	18
- ผู้นำการปกครองในตำบล	19
การบริหารการปกครองท้องถิ่นกับการพัฒนาตำบล	23
- การกระจายอำนาจ	23
- การพัฒนาตำบล	26
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา	37

สภาตำบลในประเทศไทย	42
- ประวัติความเป็นมา	42
- สภาตำบลตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลฯ พ.ศ. 2537	55
- คำอภิปรายของ ส.ส.และกรรมการ ต่อ พระราชบัญญัติสภาตำบลฯ พ.ศ. 2537	60
- คำอภิปรายของวุฒิสมาชิก ต่อพระราชบัญญัติ สภาตำบลฯ พ.ศ. 2537	73
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	79
3 ผลการวิเคราะห์	88
4 ขอสรูปและข้อเสนอแนะ	134
รายการอ้างอิง	140
ภาคผนวก	
แบบสอบถาม	144
ประวัติผู้เขียน	163

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย